

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Commentarii Exegetici In Apocalypsim Ioannis Apostoli

Viegas, Brás

Parisiis, 1615

Hebræorum aduersus prædictam expositionem ibiecta diluuntur. Sectio
XV.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39261

indicatur eiusmodi filium patrem in terris non habiturum, sed ex sola Virgine
absque vlla viri opera nasciturum.

In veteri lege patres filii nomen ponebant.

Hebræorum aduersus prædictam expositionem
ibiecta diluuntur.

SECTIO XV.

Superest nunc, vt respondeamus nonnullis Hebræorum obiectionibus, quibus I. Veram, ac germanam superioris vaticinij expositionem à nobis traditam infirmare conantur. Primò igitur obiiciunt in Hebræis non haberi tantum *almâ*, hoc est, adolescentula, sed cum articulo, *haalma*, quasi dicas, illa adolescentula, atque adeo significari sermonè esse de aliqua adolescentula celeberrima, omnibusque notissima: eam namque vni habere *ha* notificatiuum apud Hebræos: at Virginem beatissimam non fuisse eo tẽpore cognitam, & celebrem, vt de ea tãquam de notissima fœmina dicere debuisset Esaias *haalma*. Sed hæc tamen obiectio facile diluitur, nam cum virgo illa, quæ mater Messia futura erat, ex multis alijs Scripturæ factæ vaticinijs iam ante Esai. notissima esset, vt patet ex iis, quæ hæcenus cõmemorauimus, optimo iure potuit Esaias eam appellare *haalma*, hoc est, illam adolescentulã, illam virginẽ, illam celebratissimã fœminam, iam ante à Deo promissã. Accedit, quòd licet nulla præcessissent de Virgine vaticinia, nihilominus propter eximiã eius magnitudinẽ potuit per excellentiam, & antonomasiã *haalma*, id est, illa adolescentula, & virgo præter modum magna, & eximia appellari.

Prima Hebræorum obiectio.

Diluatur.

Secundò argumentantur non posse eo loco Esaiæ sermonem esse de B. Virgine: II. etenim cum signum, quod Achaz Regi promittebatur, eo spectaret, vt ipse certò crederet se è dubrum illorum Regum, Syriæ videlicet, & Israël potestate liberandum, Hierosolymitanæque vrbs obsidionem soluẽdam, necesse inquit, fuisse, vt promissio statim coram ipso impleretur, & signum, quod Deus pollicebatur, eo ipso tempore daretur, quo durabat obsidio: at Virginis partũ plusquam quingentis annis postea accidisse, atque adeo nullo pacto signum soluẽdæ obsidionis esse potuisse. Quam rationem confirmat Gedeonis exemplo, cui, vt refertur Iudic. 6. statim impletum fuit inuellerẽ signum reportandæ de Madianitis victoriæ: & Ezechia Regis, cui prorogatio vitæ per quindecim annos promissa est, factaque statim fides in Horologio Achaz, sole per decem lineas ab occasu ortum miraculosè remeante, vt habes Esai. 38. Respondemus in primis signũ istud parituræ virginis non Achaz Regi, sed domui Iuda fuisse promissum, id quod liquiddõ constat ex ipso contextu, vbi ita legimus: *Audite ergo domus Dauid: Propter hoc dabit Dominus ipse vobis signum. Ecce virgo concipiet, &c.* Itaque non fuisse id signum promissum, vt Achaz de soluenda obsidione certus redderetur: sed in detestationem eius impietatis, qua signum postulare recusabat, ne signo edito, & patrato Dei potentiã, Diuinitãque splenderet, voluit Deus signum aliud longè sublimius, & admirabilius polliceri ad magnitudinem suæ potentiæ declarandam, quod futuris temporibus non ipse quidem Achaz, sed domus Iuda implementum conspiceret.

Secundã,

Iudic. 6.

Esai. 38.

Soluitur secundã.

Signum parituræ Virginis non Achaz, sed domui Iuda datum.

III. Secundò dicimus duo esse in sacris literis signorum genera, quæ Deus dare consuevit: quædam enim sunt, appellanturque prognostica, quibus videlicet Deus vult aliquem certum reddere de veritate alicuius promissionis, cuiusmodi illa fuerunt, quæ Gedeoni, & Ezechia data memorantur, atque hæc signa rem

III.

Duo signorum genera in Sacris, prognostica, & rememoratiua.

iplam, quæ promittitur, antecedunt, habentque ordinem ad effectum futurum. Alia sunt, dicunturque rememorative, quæ non dantur, ut quis certus de promissionis veritate reddatur, sed ut postea per signum illud futurum præteriti beneficii recordetur, agatque Deo immortales gratias, quod propterea non ad effectum futurum, sed ad beneficii præcedens spectat, & quod est consequens, nihil ei officit, quantumcumque temporis spatium à Divina pollicitatione decursum: habes huius rei in sacris literis exempla clarissima. Primum enim huius generis

Exod. 3. 12.

signum fuit illud datum Moyfi Exod. 3. Cum ei dictum est: *Hoc habebis signum, quod miserim te: cum eduxeris populum meum de Ægypto: immolabis Deo super montem istum: certum namque est immolationem illam à Moyse post eductum populum faciendam non fuisse signum prognosticum rei futuræ, id est, legationis illius, quam ipsi Deus eo tempore demandabat, cum ea legatio Moyfi ad Pharaonem multo tempore eiusmodi immolationem præcelleret, sed signum dumtaxat rememorative, quo Moyse postea ad agendas gratias pro sua legatione, & populi liberatione excitaretur.*

4. Reg. 19. 29

Deinde simile etiam fuit signum illud datum Ezech. Regi 4. Reg. 29. cum ei liberatio à Sennacherib Rege Assyriorum, à qua per id tempus Hierosolyma obsidebatur, promissa est. *Tibi, inquit, Ezechia hoc erit signum: Come de hoc anno qua repereris: in secundo autem anno, qua sponte nascuntur: porro in tertio anno seminare. Et metite: plantate vineas, & comedite fructum earum. Et quodcumque reliquum fuerit de domo Iuda, mittet radicem deorsum, & faciet fructum sursum: quæ omnia eo promittebantur, ut Ezechiam certum redderent de nece Assyriorum, solvendæque obsidione, cum illa eadem nocte Angelus Domini percussisset in castris Assyriorum centum octoginta quinque millia hominum, & ipse Sennacherib relictis Hierosolymis Niniem fugiens properaverit. Sic igitur partus Virginis hoc loco Esaiæ rememorative signum est præteriti beneficii, non prognosticum futuri, atque adeo non oportuit ante liberationem urbis, & solutam obsidionem impleri, sed multo post, tempore scilicet à Dei consilio, & providentia constituto.*

Virginis partus apud Esaiam signum rememorative.

VII. Tertia obiectio.

Tertio, & postremo obiciunt eum locum Esaiæ exactè ad Christi conceptum, ortumque ex beata Virgine detorqueri: siquidè is, de quo disserit Esaias, dicitur appellandus Emmanuel, cum dicitur: *Ecce virgo concipiet, & pariet filium, & vocabitur nomen eius Emmanuel.* Cum igitur Christus noster Mariæ filius nunquam Emmanuel, sed Iesus fuerit appellatus, manifestum est, inquit, eo loco, non eius, sed alterius conceptum, ortumque prænuntiari. Facilis est ad hanc obiectionem, responsio, nimirum licet Emmanuel non fuerit nomen proprium Christi, seu nomen impositionis, ut vocant, (id enim fuit nomen Iesus, ut patet Lucæ 2.) fuisse tamen nomen naturæ, quod ipsi tantum accommodari potest: sonat enim Emmanuel, nobiscum Deus, hoc est, Deus homo, compositum videlicet ineffabile duplicem habens naturam, Divinam scilicet, & humanam, quod solius Christi est.

Emmanuel non fuit nomen impositionis, sed naturæ respectu Christi.

Itaque Emmanuel non est sicut nomen homo, quod nomen etiam naturæ dicitur comparatione Socratis, quoniam homo ita est comparatione Socratis nomen naturæ, ut non illi solum tribuatur, sed ad reliquos etiam homines pertineat: at Emmanuel ita est nomen naturæ, seu potius naturarum, ut soli Christo tribui possit, quippe qui solus in vna hypostasi duplicem naturam habeat. Quoniam verò homines non nominibus naturæ, sed impositionis, & proprii appellari consueverunt, inde est, quod Christus communiter non Emmanuel, sed Iesus fuerit appellatus. Sed quid respondebimus ad Esaiam, qui disertis verbis ait: *Et vocabitur nomen eius Emmanuel?* Nimirum illud tantum significari Messiam Deum simul, & hominem futurum, reque ipsa, & factò Emmanuel appellandum, cum eum

Christus cur communiter non Emmanuel, sed Iesus appellatus.

fideles

fideles Deum, & hominem esse crederent, & identidem ita nominarent. Quid enim aliud confitemur, cum dicimus Christum verum Deum, verumque hominem esse, quàm esse *Emmanuel*: duplici scilicet in vno, eodemque supposito natura constantem? Quo eodem sensu dixit Elaias cap. 8. cum appellandum: *Ve- Esai. 8. 1. & lociter spolia detrahe, cito prædare*: & cap. 9. dicendum esse admirabilem, consiliarium, 9. 6. Deum, fortem, patrem futuri seculi, Principem pacis: non quod hæc nomina propria eius, & vt aiunt, impositionis esse deberent, sed quoniam re, factò que ipso his eum nominibus appellamus, cum eum spoliatorem, de prædatorumque inferorum, operibus, & prodigiis admirabilem, Dei sapientiam, instauratorem seculorum, sempiternæque pacis inter homines, Deumque auctorem, denique verum, naturalémque Dei filium confitemur. Hanc responsionem affert Lactant. Firmian. lib. 4. Diuinarum institut. c. 12. *Christus*, inquit, *Emmanuel* nunquam vocatus est, sed *Iesus*: sed Prophetæ declarauit hoc nomen, quod *Deus ad homines in carne venturus esset*. *Emmanuel* autem significat nobiscum *Deum*, scilicet quia illo per Virginem nato confiteri homines oportebat *Deum nobiscum* secum esse, id est, in terra, & in carne mortali. Hæc ille. Eodem modo respondet Tertull. lib. 3. contra Marcion. c. 12. *si*, inquit, *Emmanuel* Nobiscum *Deus* est, *Deus* autem nobiscum *Christus* est, tã proprius est *Christus* in significatione nominis, quod est, *Nobiscum* *Deus*, quàm in sono nominis, quod *Emmanuel*, atque ita constat venisse iam illum, qui prædicabitur *Emmanuel*, quia quod significat *Emmanuel*, venit, id est, *Nobiscum* *Deus*. Hæc Tertull.

Lactan.
Firm.
Emmanuel
lem quod
nobiscum
Deus.
Tertullian.

Nonnullæ obseruationes literales in præcedens vaticinium.

SECTIO XVI.

Constituta vera, ac germana superioris vaticinij explanatione, sunt iam nõ. I. nulla ad literam eruenda, que ad mysterij incarnationis sublimitatem, sanctissimæque Deiparæ præstantiam magis intelligendam non parùm pertinent. Prima igitur obseruatio sit circa illa verba, *Propter hoc*: ex iis enim colligitur incarnationem Verbi in Virgine, eiusdemque conceptum, & partum ad Diuinæ potentie magnitudinem declarandam magnopere spectare. Quia enim Rex Achaz, vt superius diximus, idcirco signum petere à Deo recusabat, ne per illud Dei potentia, & magnitudo perspecta esset, statuit Deus vel ob eam ipsam causam aliud signum multò sublimius, atque admirabilius efficere, quo sua ipsius magnitudo, Diuinitatisque magis emereret: hanc enim vim habet illud, quod subiungitur: *Propter hoc Dominus ipse dabit vobis signum*. Quod autem huiusmodi signum esset Verbi incarnatio in Virgine absque vllò integritatis eius præiudicio, perspicuum est ex verbis sequentibus: *Ecce virgo concipiet, & pariet filium*. Et confirmatur ex eo, quod annotauit Galat. in lib. 7. Arcan. cap. 15. pro eo, quod nos habemus: *Non petam, & non tentabo Dominum*: legi posse ex Hebræo: *Non petam, & non exaltabo Deum*: verbum enim Hebraicum, *TD* non solum tentare, sed etiam exaltare significat. Cum igitur Achaz idcirco signum nolet postulare, ne per eam occasionem Deus maiorem celebritatem sui nominis, Diuinitatisque apud omnes existimationem conlequeretur, palàm est propterea Deum mysterium incarnationis in Virgine à se perficiendum promississe, vt Diuinitatem suam, magnitudinémque ostenderet, atque idcirco dictum esse: *Propter hoc dabit Dominus ipse vobis signum*. Verùm quoniam iam in hoc ipso tractatu de Virgine latius hoc argumentum persequuti fuimus: ostendimusque in mysterio incarnationis multò illustrius, quàm in reliquis omnibus Diuinis operibus infinitam Dei magnitudinem.

Verbi incarnatio in Virgine signum diuinæ potentie.
Galat.